

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS

Μέθοδοι Γεωργοοικονομικής & Κοινωνιολογικής Έρευνας

Ενότητα 11:

Παραπομπές – Υποσημειώσεις
(1/2) 2ΔΩ

Διδάσκοντες: Χ. Κασίμης- Ελ. Νέλλας

Τμήμα: Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μαθησιακοί στόχοι

- Η εκμάθηση τόσο των θεωρητικών όσο και των μεθοδολογικών προσεγγίσεων για την εκπόνηση της κοινωνικο-οικονομικής έρευνας στον αγροτικό χώρο και την σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης.
- Η κατάρτιση με τα θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία που, αφενός θα βοηθήσουν στην κατανόηση και εξήγηση των κοινωνικοοικονομικών φαινομένων και αφετέρου θα εντάξουν την ερμηνεία αυτών των φαινομένων μέσα στο σύγχρονο (ιστορικό, οικονομικό και κοινωνικό) πλαίσιο λειτουργίας τους.

Λέξεις κλειδιά

- Βασική – Εφαρμοσμένη έρευνα
- Ποσοτικές – Ποιοτικές μέθοδοι
- Ερωτηματολόγιο
- Συνέντευξη
- Συμμετοχική Παρατήρηση
- Συγγραφή Ερευνητικής Έκθεσης

Σημειώσεις, Παραπομπές, Υποσημειώσεις στην σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης 1/11

- Μια από τις σημαντικότερες συνιστώσες στην συγγραφή της μελέτης/έρευνας είναι η ακριβής και λεπτομερής παραπομπή σε βιβλία, άρθρα, ή ιστοσελίδες που έχουν χρησιμοποιηθεί. Ακολουθούμε με συνέπεια την ίδια μορφή παραπομπών σε όλο το κείμενο

Σημειώσεις, Παραπομπές, Υποσημειώσεις στην σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης 2/11

- Οδηγίες για την παραπομπή σε άλλους συγγραφείς ή σε πηγές μέσα στο κείμενο:
- α) Αναφέρετε μετά το κλείσιμο των εισαγωγικών και σε παρένθεση το όνομα του συγγραφέα του βιβλίου ή του άρθρου με την ημερομηνία έκδοσης. Εναλλακτικά μπορείτε να βάλετε - μετά την αναφορά του ονόματος του συγγραφέα μέσα στο κείμενο - σε παρένθεση ακριβώς δίπλα την ημερομηνία του έργου στο οποίο αναφέρεστε θεωρητικά. Στην περίπτωση αυτή δεν παραπέμπετε ακριβώς στα λόγια του παρά μόνο στο κομμάτι που αντιγράφετε

Σημειώσεις, Παραπομπές, Υποσημειώσεις στην σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης 3/11

Για παράδειγμα:

Όταν ο Κατσορίδας αναφέρεται στην επιμονή του Σαββαΐδη να αντιμετωπίζεται η οικογενειακή εκμετάλλευση «ως επιβιωτική μορφή παραγωγής» (Κατσορίδας 1999, σελ.19) διαφοροποιείται από την άποψη του Λαμπίρη ότι πρόκειται για μια μεταβατική μορφή (Λαμπίρης 1998)

Αντίστοιχα εάν αναφέρετε κατά γράμμα τις απόψεις ενός άλλου συγγραφέα, χρησιμοποιείστε ένα εισαγωγικό ρήμα (π.χ. υποστηρίζει, σημειώνει, τονίζει, αναφέρει) που θα προϊδεάζει τον αναγνώστη για την παραπομπή σε λόγια κάποιου τρίτου, τα οποία βάζετε μέσα σε εισαγωγικά

Για παράδειγμα:

Ο Χατζησάββας (Χατζησάββας 1999, σ. 49) υποστηρίζει ότι «η ύπαιθρος γίνεται πεδίο ανάπτυξης και άλλων παραγωγικών, εκτός των γεωργικών, δραστηριοτήτων και υπηρεσιών»

Σημειώσεις, Παραπομπές, Υποσημειώσεις στην σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης 4/11

β) Αν χρησιμοποιείτε μια παραπομπή έως δύο σειρές, η οποία μεταφέρει πιστά τα λόγια του συγγραφέα ενός άλλου κειμένου, μπορείτε να την ενσωματώσετε μέσα στο δικό σας γραπτό με απλά εισαγωγικά και τη σχετική αναφορά στο συγγραφέα

Για παράδειγμα:

Ανάμεσα σε πολλούς ερευνητές, ο Λάβδας τονίζει ότι «η ορεινή ζώνη υπέστη τις τραγικές συνέπειες της μαζικής αγροτικής εξόδου στη μεταπολεμική περίοδο» (Λάβδας 1988, σ. 137)

Εάν όμως γράφετε πάνω από τρεις σειρές παραπομπή, θα πρέπει να ενσωματωθεί στο κυρίως κείμενο ως χωριστό κομμάτι. Θα πρέπει επίσης να έχει μικρότερα τα περιθώρια από τα άκρα της σελίδας. Ο στόχος είναι να ξεχωρίζουν τα λόγια του συγγραφέα που παραπέμπετε σε σχέση με το δικό σας κείμενο

Σημειώσεις, Παραπομπές, Υποσημειώσεις στην σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης 5/11

Ένα παράδειγμα σημείωσης μεγαλύτερης των τριών σειρών μέσα στο κείμενο είναι το ακόλουθο:

Σύμφωνα με τον Νικολάου:

«..Η ικανότητα προσαρμογής των αγροτικών νοικοκυριών, λοιπόν, παίζει σημαντικό ρόλο στον προσδιορισμό της στάσης τους απέναντι στις πιέσεις και τις κατευθύνσεις της αγροτικής πολιτικής. οι στρατηγικές επιβίωσης και οι ευέλικτοι μηχανισμοί αναπαραγωγής κάτω από τις νέες αυτές συνθήκες μπορούν να συνεισφέρουν στο μέλλον της υπαίθρου και να συγκροτήσουν την κοινωνικο-οικονομική βάση ενός εναλλακτικού δρόμου ανάπτυξης» (Νικολάου 2001, σελ.61)

Σημειώσεις, Παραπομπές, Υποσημειώσεις στην σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης 6/11

γ) Εάν παραλείψετε κάποιο κομμάτι από την παραπομπή μέσα στο κείμενο θα πρέπει στο σημείο που τη διακόπτετε, να βάλετε σε παρένθεση τρεις τελείες (...) ή αν επιθυμείτε να προσθέσετε κάτι, να το κλείσετε το μέσα σε αγκύλες [...].

δ) Το σύστημα παραπομπών που αναλύθηκε, είναι το πιο διαδεδομένο. Άλλο είναι οι υποσημειώσεις στο κάτω μέρος της σελίδας. Οι υποσημειώσεις εμφανίζονται με γραμματοσειρά μικρότερου μεγέθους (συνήθως 10)

Σημειώσεις, Παραπομπές, Υποσημειώσεις στην σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης 7/11

- Εάν υπάρχει ξανά αναφορά στο ίδιο βιβλίο μέσα στο κείμενο μπορεί κανείς να γράψει στην υποσημείωση μόνο το όνομα του συγγραφέα του (π.χ. Καρράς) και έπειτα τις λέξεις «ο.π» ή «στο ίδιο» και την σελίδα όπου παραπέμπετε

ε) *Εισαγωγή επεξηγηματικής υποσημείωσης*: Ακόμη και αν δεν επιλέξετε το σύστημα υποσημειώσεων στο κάτω μέρος της σελίδας, αλλά συνεχίσετε με τις παραπομπές μέσα στο κείμενο, τότε θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε την πρώτη μέθοδο για την εισαγωγή επεξηγηματικών σημειώσεων

Σημειώσεις, Παραπομπές, Υποσημειώσεις στην σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης 8/11

Για παράδειγμα χρησιμοποιείτε για πρώτη φορά στο γραπτό σας τον όρο 'μισιακά'. Για να επιτύχετε την 'οικονομία' του κειμένου και να διατηρήσετε την συνοχή και την μεστότητα των νοημάτων του, θα ήταν θεμιτό να εισάγετε μια υποσημείωση στην σελίδα που αναφέρεται για πρώτη φορά ένας όρος, όπου θα εξηγείτε ή θα δίνετε έναν κοινά αποδεκτό ορισμό του τι εννοείται με την χρήση του (π.χ. μισιακά: μορφή καλλιεργητικής σχέσης στην οποία ο ιδιοκτήτης της γης 'εκχωρεί' την καλλιέργεια της εκμετάλλευσής του στον ενοικιαστή με τον οποίο μοιράζεται το τελικό προϊόν έχοντας όμως καταβάλει τις εισροές ο ίδιος)

Δεν χρειάζεται να ξανακάνετε επεξηγηματική υποσημείωση όποτε αναφέρεται ο ίδιος όρος στην εργασία σας

Σημειώσεις, Παραπομπές, Υποσημειώσεις στην σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης 9/11

στ) *Εισαγωγή συντομογραφιών*: Πολλές φορές η επανάληψη μακροσκελών όρων κουράζει τον αναγνώστη. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να χρησιμοποιούνται συντομογραφίες για όρους που θα επαναληφθούν μέσα στο κείμενό σας. Για παράδειγμα αναφέρετε τον όρο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

Σωστό είναι να ανοίξετε μια παρένθεση δίπλα στην πρώτη χρήση του όρου αυτού, όπου θα γράψετε την σχετική συντομογραφία (ΟΟΣΑ). Όταν αναφέρετε και πάλι τον όρο αυτό χρησιμοποιείτε μόνο την συντομογραφία

Σημειώσεις, Παραπομπές, Υποσημειώσεις στην σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης 10/11

ζ) Παραπομπή σε χάρτες, γραφήματα και στατιστικούς πίνακες:

- Όποτε παραπέμπετε σε ένα χάρτη, γράφημα, φωτοτυπία πρωτογενούς υλικού αρχείου ή και στατιστικό πίνακα να γράφετε μέσα σε παρένθεση την λέξη 'βλέπε', έπειτα την αρίθμηση της σχετικής πηγής και την σελίδα της εργασίας της, στο οποίο βρίσκεται (π.χ. Βλέπε: χάρτη 4, σελ. 29)
- Πάντοτε στο αντίστοιχο παράρτημα όπου συγκεντρώνονται πίνακες ή χάρτες, να αναφέρετε στο κάτω άκρο της κάθε σελίδας με μικρά γράμματα, τις πηγές προέλευσης του υλικού

Σημειώσεις, Παραπομπές, Υποσημειώσεις στην σύνταξη της ερευνητικής έκθεσης 11/11

Για παράδειγμα: ΕΣΥΕ, Έρευνα Γεωργικών Διαρθρώσεων 2000, Χάρτης Πυκνότητας Πληθυσμού

Πηγή: Οικονομικός και Κοινωνικός Άτλαντας, 1999. Αν ο πίνακας, ο χάρτης ή η φωτογραφία αντιγράφονται αυτούσια, πρέπει να αναγράφεται και η σελίδα του βιβλίου από όπου προέρχονται

Αν, στη βάση άλλων δεδομένων, ο πίνακας προέρχεται από δική σας επεξεργασία, ή έχετε προσθέσει άλλα στοιχεία, τότε γράφετε: Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή Πληθυσμού, 2001, επεξεργασία του συγγραφέα

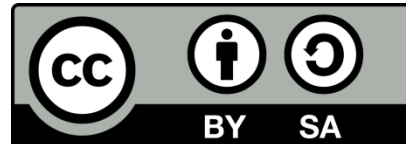
Βιβλιογραφία

- Babbie Earl (2011), *Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα*, Κριτική, Αθήνα
- Δαουτόπουλος Γ. , *Μεθοδολογία Κοινωνικών Ερευνών*, ΣΤ έκδοση, 2011
- Δαφέρμος Β. (2005), *Κοινωνική Στατιστική με το SPSS*, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη, σελ. 289-309
- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (Ε.Κ.Κ.Ε.), Ζάρναρη Όλγα κ.α.(1998), *Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών*, Gutenberg – Γ. & Κ. Δαρδανός, Αθήνα
- Ιωσηφίδης Θ. (2008), *Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
- Κυριαζή Νότα (1999), *Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα
- Μπεχράκης Θ.Ε. (2010), *Στατιστική για τις επιστήμες του ανθρώπου και της κοινωνίας: Μέθοδοι και παραδείγματα*, Εκδοτικός Οίκος Α. Α. Λιβάνη, Αθήνα

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

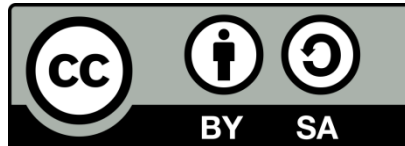
Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών 2014. Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, Χαράλαμπος Κασίμης, Ελευθέριος Νέλλας, «Μέθοδοι Γεωργοοικονομικής & Κοινωνιολογικής Έρευνας». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://mediasrv.aua.gr/eclass/courses/OCD AERD104/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων, π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Η άδεια αυτή ανήκει στις άδειες που ακολουθούν τις προδιαγραφές του Ορισμού Ανοικτής Γνώσης [2], είναι ανοικτό πολιτιστικό έργο [3] και για το λόγο αυτό αποτελεί ανοικτό περιεχόμενο [4].

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

[2] <http://opendefinition.org/okd/ellinika/>

[3] <http://freedomdefined.org/Definition/EI>

[4] <http://opendefinition.org/buttons/>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.